

ТУРЦИЯ

ВЪСТНИКЪ ЗА ИНТЕРЕСИТИ НА НАРОДЪТЪ.

ТУРЦИЯ излизава сѣка сѣбота. Годишната цѣна за въ имперіята по царската поща, е 4 бѣли мецидіета; вънъ отъ имперіята, 5 бѣли мецидіета. Спомо- ществованіята трѣбува да сѣ годишни и предплатени. Писмата които са отнасятъ до редакціята са надписуватъ до Н. Генювича и П. Р. Славейкова. Вън- шните настоятели отговарятъ за вѣстникътъ. Подписката за спомоществованіята става направо въ Ц а р и г р а д ъ — Г а л а т а при издателити. —

15 ЮЛІЙ (ПО НОВИ СТИЛЪ)

22 СЕФЕРЪ 1282 ОТЪ ЕГИПРА.

Съсз настоящіятъ брой или по добръ съсз брой 50, Турція свършува веки прѣ- вата си година и са тѣми да зафани идѣ- щата седмица и втората си година.

Всѣхненіето съсз което Турція са дочака и прѣ миналата година отъ сички- ти точки на Бѣлгарія ни задѣлава да въз- благодаримъ днесъ публично нашити мили съотечественици за тѣя тѣхни народни стремленія. Въ сѣщото врѣме ний хравимъ надѣжди чи и за идѣщата година тѣ нѣма да ни лишатъ отъ благоволеніето си и под- порката си която ни засвидѣтелствуваха толкосъ патриотически и толкосъ симпа- тически.

Подиръ това кратко възблагодареніе ний ще помолимъ нашити мили съотечес- твенници да ни позволятъ да направимъ нѣ- колко общи разсѣждения върху поведеніето което сми държели до сега въ издаваніето на журналътъ си. Съсз това нашето намѣ- реніе не е нити да са пофалимъ, нити да у- коримъ нѣкого. Нѣ защото са писаха много работя срѣщу насъ, които си нѣмаха съв- сѣмъ мѣстото и които народната ни исторія ще осѣди единъ день, ний мислимъ чи е ну- жно днесъ да земѣтъ тѣя работи едно об- щенародно изобличаваніе.

На епохата въ която влязохми въ по- рицето на вѣстникарството ний са изражих- ми тѣй въ програмата си:

Главната ни цѣль като почнуваме из- даваніето на Турція е да са трудимъ съ- сз сичкити си сили за да прѣдупазимъ наро- дѣтъ си и нѣговити интереси отъ латар- гически и вліянія на чуждити народи. Въ сѣщото врѣме ний молихми Бога да ни даде потрѣбнитъ куражъ за да можимъ да са удържимъ достойно на височината на по- ложеніето си.

Нѣ позволястіе тая программа, която бѣше доста ясно написана, неугоди на нѣ- кои злонѣрвни хорица. Тѣ мисляха чи подѣ- булото на тая программа ний ще играими ролата на Бѣлгарія; и, безъ да чакѣтъ да видѣтъ въ вѣстникътъ ни това което бѣлнуваха деня и ноця, тѣ излязоха съсз насъ въ полемическа борба за да ни усѣ- дятъ. И Сѣ въ вѣстникътъ, който са чете- ше органъ на народѣтъ, го видѣхми тутак- си да стани огнище и подпорка на сичко което можеше да почерни Турція!

Ахъ колко работи не са писаха тѣй на- пуссто срещу насъ! Колко клевети, колко обвинителни писма не са расписаха срещу Турція! и отъ кои? отъ хора които са трудатъ лѣжливо за доброто на народѣ- тъ ни или по добръ отъ човѣци които ний

ще прѣзирами сѣкоги за тѣхнитъ сѣлѣпъ е гоизъмъ.

Дѣйствително, ний не скѣрбяхми хичъ за тѣя безчовѣшки клевети съсз които ни на- кичиха неприятелити. Защото като познавах- ми чистото си сѣрце ний са утѣшавяхми. Нѣ това което ни обезпокояваше бѣше нѣ- маието на една читающа публика която да разсѣждава, и чи предѣ едно таквосъ със- тояніе на работити, клеветити на неприятелити можяха твърдѣ лесно да намѣратъ от- зивъ въ сѣрцата на нашити мили съотечес- твенници. Отъ тука излязува чи ний бѣхми принудени да отговарями сѣка седмица би- ло на Сѣ въ вѣстникътъ, било на други ху- лителни наши, нѣ съ цѣль да прѣдупардимъ честѣта си въ общото мнѣніе, нѣ съсз цѣль да защитимъ главнити начала на журна- лѣтъ си.

Нѣка го исповѣдами, тѣя вѣстникарски борби ни са видѣха твърдѣ несносни. Нѣ- като са бѣхми уловили на хорото да играй- ми, трѣбуване истеръ истемесъ да са играй. По едно врѣме и куражѣтъ ни липса. И какъ да не липса когато имахми да са боримъ съсз хора които имаха сичкити срѣдства?

Нѣ пѣка бѣди благословенъ Богъ. Ний му искахми куражъ. Той чу молбата ни: той ни го даде най великодушно; той ни под- крѣпи силно въ прѣдпріятіето и сичкити ин- триги които употрѣбиха неприятелити ни за да ни свалятъ са прѣсваха предѣ дѣйстви- телността на работити както морскити вълни са прѣскатъ по край морскити брѣгове.

Ето една година става отъ като сми зафанахми да управлявами Турція и до се- га ний не сми прѣставали да закрилями на- роднити интереси. Поведеніето което сми държели въ журналътъ си не бѣше да про- повѣдувами католичеството, спорѣдъ както ни набѣдиха неприятелити, нѣ да прѣдупар- димъ народѣтъ си, за когото ний имами ед- на особна обичъ, както отъ чуждити вліянія тѣй и отъ своеволията и насиліята на фана- ріотското духовенство.

Съсз други думи ний сѣлѣдовахми най строго програмата на вѣстникътъ си. И това наше поведеніе като ни туря отгорѣ на сичкити клевети, ний не можемъ освѣнъ да са считами за твърдѣ честити.

Нѣ какво ще кажѣ исторіята за хулитѣ на неприятелити ни? за какви хора ще ги земе потомството ни? дали ще ги припознай за поборници на тѣхното възраждане или за поборници на тѣхното упропаставаніе?

Нашити неприятелѣ да ли сѣ познами баримъ днесъ своето заблужденіе? да ли сѣ

угадили своята безсилность за да са бо- рятъ съсз Турція?

Да, безъ съмнѣніе. И отъ тука пди дѣто днесъ тѣ згѣрнаха рѣцѣ и отвориша устата си за да викѣтъ спусни Боже! Бѣлгарскити Книжици умориха. Сѣ- вѣтникътъ — тѣ умориха. Пчела — та умо- риха. И днесъ нашити мили съотечествени- ци са надяватъ само отъ Турція за рѣ- шеніето на въпросѣтъ!!

О! Колко е чудно да глѣда човѣкъ ед- но подобно поведеніе отъ хора които са тру- дѣтъ (сикъ) за сполуката на народнитѣ ни права, поведеніе което не отговаря нѣ само на духѣтъ на епохата нѣ още то не отго- варя и на положеніето на обстоятелствата!

Нѣ при сичко това нашити мили съоте- чественици могѣтъ да иматъ пѣлно увѣ- реніе чи ако днесъ само Турція е остана- ла жива за да фѣрчи по бѣлгарскіятъ хо- ризондѣ, тя ще глѣда за напрѣшъ да са по- кажи по патриотическа въ защитата на сичко което ся отнася до народнитѣ нужди до народнитѣ интереси.

Колкото за неприятелити си, ний ще имъ кажимъ предѣ да свършимъ чи Турція зема отъ денъ на денъ едно обширно рас- пространеніе и това обширно распростране- ніе ни дава мѣсто да са пофалимъ чи сми днесъ на височината на службата която пред- прѣхми миналата година.

Никола Генювичъ.

НѣКОЛКО ДЕНА РАСХОДНА ВЪ РУССЕ.

Русчюкъ е днесъ единъ отъ край дунав- скити градове, който, спорѣдъ политическото си раздѣленіе и по железніи си пѣтъ до Варна, привлича вниманіето на цѣло Турско още и на множество чужденци; тука са стичатъ нивѣ отъ всѣдѣ нашенци, за да си расправятъ по голѣми сѣдби при главното управленіе и да гледатъ своити сѣбратія, че копаятъ и израв- неватъ пѣтъ по заповѣдъ ингелзика, а чужден- ци да отварятъ локанти и кафенета, че тѣя два заналта не идѣли отърази на Бѣлгари. Рус- чюкъ има и друго добро, той е забѣлжителенъ и по своето мѣстоположеніе, че стои срѣщу Гюргеви и на близо Букурещъ. При таква до- брини читателити безъ съмнѣніе щѣтъ помис- лѣтъ, че Русчюкъ е прѣхубавъ градъ, нѣ, той ще бѣде прѣхубавъ. Като са порасходи чло- вѣкъ нивѣ изъ тоя градъ, вижда малки и низ- ки кѣщи дръвени, оградени единъ съ плетница, както и въ най малкитѣ села, а други съ дѣски и въ разстоліе една пѣдя една отъ друга, щото нѣкой кога заминува вижда слободно всичко вѣ- трѣ въ дворовети. Отъ кѣтъ доброто помину- ваніе освѣнъ нѣколко кѣщи, които живѣятъ както Господъ далъ, другити прѣдставляватъ на любопитный гола сиромашія. Той нека по- гледне дѣцата, кога си идатъ отъ училището,

защо тѣ помазватъ вътрѣшното състояние на кожата, и ще ги види съ раскисани и закръпени дрѣхы, боти безъ обуца, и глоглави ужъ по влашка мода. „Народъ безъ ржкодѣлие сж чловѣци безъ душа“, казали сж го хората, и това може да са прилѣпи твърдѣ добръ и на Русчюкъ. Тукъ женитѣ не знаятъ да плетатъ и да тъкатъ, поне да приготвеватъ потребнитѣ дома си, ако неизработватъ нѣщо за продажъ, нѣкои отъ тѣхъ не знаятъ и да мѣсатъ хлѣбъ. Както по всичкити край дунавски градове по слѣдствие на дунавската вода и тукъ момити ся раждатъ повече нежелан момцити. Тѣй чловѣкъ вижда въ по многото къщи четири петь моти насадили да работятъ или по добръ да речемъ да ся залягватъ та шиятъ на гиревъ на блѣ платно съ жълта коприна цѣля и и лета много дебелашки направени, и то ва е самото ржкодѣлие въ Русчюкъ. Отъ вѣнъ облеклото, то са разумѣва, че тукъ владѣе Букурешка мода, а отъ кѣмъ нѣсеніето на хлѣба мечешката, и отъ това може да сжди чловѣкъ на каква степенъ цивилизации ся намиратъ тѣ хора, кога не знаятъ още да си приготвуватъ, както трѣбува, най потребното нѣщо за живѣние — хлѣба. Главното мѣстно управление ся грижи отъ день на день да управи улицити и къщити, поставило е по пѣти каруци, които стоятъ на разположеніе сичкому, основало е печатница и издава единъ вѣстникъ на турски и български, то желеа и всичкити къщи въ Русчюкъ да бждатъ голѣми и великолѣпни; въ това да бжде, трѣбува да са обогатятъ жителити, което тѣ не могатъ постигна другояче освѣнъ посредствомъ индустрията, само индустрията посѣва великолѣпнитѣ къщи и тогасъ тѣя нивкатъ както цѣвѣята назъ земята. На какво да речемъ, Русчюкъ ся намира днесъ тѣй, както е билъ Букурещъ прѣди тридесѣтъ години. Както отъ Бога, всяко мѣсто си има по едно нѣщо ржкодѣлаво съ което ся поминуватъ жителити му, тѣй и въ Русчюкъ, като нѣма никакво, може да са въведе прѣдѣніето и тъканіето на коприната, това нѣщо не ще нито много сериѣ, нито голѣмо искусство, и всяка къща може да ся прѣхранва съ реченіи занаятъ твърдѣ лесно и още и да печали. Въ цѣла Европа има петь стотини хиляди стана да прѣдѣтъ и тъкатъ коприна, та защо и въ Русчюкъ да нѣма стотина? Виенна не е далечъ веке отъ Русчюкъ, Русинци може отъ тамъ да прѣматъ потребнитѣ познанія за реченіи коприварскій занаятъ. Една ступаница, която е изработила съ рѣцѣти си прѣвъ недѣлята всичкити разноски на къщата си, тѣвъ недѣля е повесела и нейната моралностъ бива по задржавена. Тогасъ Русчюкъ не бжде единъ великолѣпенъ градъ както най хубавити край рейнски градове. Една заранъ създохме съ одного прѣятеля на скелата, дѣто сж гюмрукъти и агенціята на параплавното Дунавско Съдружество, отдалечъ ся зададе една ладія отъ която излизаше много дымъ, ней наричатъ край дунавскити селіне „лапуръ“ направенъ съ дяволска работа, завчаскъ тѣ приближи до скелата и подсвирна: това сж нашии кираджѣи, казави прѣятельтъ, він иате Тросенцити да ви прѣкарватъ прѣвъ планината, а пакъ нѣй имаи Нѣмцити, които ни носятъ на горѣ и на долу по Дунавъ. Твърдѣ добри кираджѣи му отговорихъ, въ тѣн обиратъ всячкото злато, което влачи рѣката, а вамъ оставятъ да ѣ пиете само мжтнжъ вода. Прѣятельтъ ми си по засмѣ и каза: нѣма зараръ. О! много, отговорихъ му и трѣгнахъ за Свищовъ.

СЪДРУЖЕСТВО ЗА ПАМУЧНА ФАБРИКА ВЪ ПЛОВДИВЪ.

Прѣдѣніето и тъканіето сж двѣ нѣща, които задржаватъ поминуваніето на чловѣ-

ка. Още отъ създаване мира Господъ като исплди Адама и Ева изъ градина Рай, опрѣдѣли на Адама да оре земята а на Ева да прѣде и да тъче; Богъ съ това не наказа първосъзданіи чловѣци, както нѣкои мислятъ, нѣ имъ насочи най потребнитѣ нѣща за тѣхното задржаніе на свѣта: Адамъ да оре земята и да съе жито, което е неизбѣжнъ храна на чловѣцити, а Ева да прѣде и да тъче, за да направи дрѣхы за облекло. Тѣй житото е главнѣйшѣ потикъ на търговията, и тамъ дѣто нѣма коматъ хлѣбъ, чловѣкъ не може да живѣе. Като прѣдпри нѣкои по основателно, ще види, че Англитера е дължна за своята слава, величество и богатство на прѣдѣніето и тъканіето на памука. Това ржкодѣлие е толкось развито въ Англитера, щото Англизити ходятъ навсѣдъ хиляди конаци далечъ и дорѣ до оня свѣтъ (въ Америка) да купуватъ суравый памукъ, че той у тѣхната земля не може да никне; тѣя сѣщити дохождатъ и въ Турско, и като ни зематъ суравый памукъ, занасятъ го у тѣхъ, испридатъ и истѣкватъ го, и съ изработената стока, прѣжда и платна, като си зематъ тѣхнитѣ пари на задъ, зиматъ отъ насъ още толкось за прѣдѣние и тъканіе на сѣщити нашъ памукъ. Това сѣщето са случави и съ другити испрѣвни наши вещества, както: коприна, вѣлна, ленъ, кѣлича и др. т. Така днесъ въ Европа милиони чловѣци ся поминуватъ съ прѣдѣніето и тъканіето на вышереченнитѣ испрѣвни вещества, които повечето исчерпуватъ отъ Турско. Европейцитѣ съ тѣхното трудолюбіе постигнаха да продаватъ намъ и сѣщити дрѣва, които нѣй горимъ на огъня, по петнадесѣтъ гроша оката, и които не върва това нѣщо, нека погледне ходило на обуцата си, той ще види тамъ набити много дрѣвени клечки; тѣй тѣя клечки сж петнадесѣтъ гроша оката, и ако го неспрѣмѣмъ разгледати какво искусство, каквъ разумъ сж потребни за направата на тѣхъ дрѣвени клечки! има и още, тѣй за да низиматъ по лесно парити, испричатъ ни отъ тамъ прѣжстѣчета, иглицы, перца за украсеніе, кутѣйки за еноѣ и тютюнь, кибрити още и огледалца, за да си гледаме всякой члѣсъ нашата неспособностъ! Това сж щото, което направиха и съ двацѣти при откритіето на Америка, та имъ извлѣкоха всичкото сѣребро и злато. Дѣ сж днесъ въ Турско оня мекѣ махмудѣи по двадесѣтъ и петь гроша и оня робета по сто пари? — всичко са разлѣки съ платно, кутѣйки, кибрити и огледалца. А по злато е за насъ, че днесъ като не остаха пари въ Турско, и оныъ колкото са намиратъ, расподѣлени са на мнозина все по малко, та и да иска нѣкой отъ насъ да захване самъ нѣкое ржкодѣлно прѣдприятіе, той сѣрѣца мжчнотѣи. Да испрѣмѣмъ това зло, което ни гзи всякой часъ, потребно е намъ съдружаваніето. Когато лошити хора ся съдружаватъ да вършатъ лоши работи, та защо пакъ добрити чловѣци да са не съдружатъ да вършатъ добри работи? Посредствомъ съдружаваніето нѣй можемъ да захванемъ най голѣми прѣдприятія за индустрията. На едно огнище колкото повече главни има, огъньтъ бива по голѣмъ и по силенъ и неговата свѣтлина ся раста по надалечъ. Тамъ дѣто сж събрани мнозина въ едно имя, надъ тѣхъ е и благословіята небесна. Народъ безъ индустриѣ сж чловѣци безъ душа. Единъ господарь, единъ управитель, единъ прѣдѣнъ чловѣкъ има свѣта дължностъ да направи своити послѣдници благополучни. Такова искрено желаніе нѣй всякой день гледаме въ указитѣ на Негово Императорско Величество Всемилогосвоѣи нашъ царъ Абдулъ Азиса, комуто Богъ да продължи свѣтлѣти дни; П. И. В. по-

кази това и дѣломъ като прѣе 250 акциѣ отъ „Съдружество отъ памучна фабрика въ Пловдивъ“, заради успѣха на памучната индустриѣ въ имперіята имъ. Толѣвъ добрий примѣръ по слѣдствахъ и мнозина чиновници и търговци освѣнъ търновскити чорбаджѣи, които ся показаха твърдѣ студени върху това общеполезно прѣдприятіе, че ужъ цяло да имъ повѣри търговскити интереси. Съ второ щемъ поговоримъ за Търново по надѣло, и за добринити, които щѣтъ произлѣзатъ отъ „Съдружество за памучна фабрика въ Пловдивъ“.

18 Іуниѣ 1865

Пловдивъ.

Директоръ.

И. Богоровъ.

КОРЕСПОНДЕНЦИИ НА ТУРЦИЯ.

ИЗМАИЛЪ, 20 Іуниѣ. — Измаилъ е единъ отъ главнитѣ градове на Молдова, съсъ добро пристанище на Дунавскитѣ ржавѣ сѣрѣщу Тулча, разложенъ върху една равнина въ прѣятно и весело мѣстоположеніе, надлъжна кѣмъ Сѣверъ.

Отъ прѣвземаніето на туй мѣсто отъ Руситѣ, до послѣдната вѣсточна война, тукъ е била яка крѣпость, дѣто Россія е държала доволно войска за пазаніе границата. Посрѣдъ града са виждатъ рѣдомо насадени сѣчисти дрѣвета — солѣжми, въ изглѣдъ на градини; дълги и широки на плацѣ улицѣ, крѣстосвани, са простиратъ въ града, нѣ не каменоносани (съ каадѣрѣтъ), отдѣто лѣтно врѣмѣ въ сунѣ са издигатъ прахове до небеса, а зимѣ не може да са проминува отъ валовете. Въ Измаилъ има нѣколко си черкви, между които са отличава съборната Покровъ Пр. Богородици, съ висока колоколяна (камбанарія), дѣто висятъ 5 голѣми и малѣи звонове, отъ които най голѣмѣи тегли 800 пуда (около 10000 оки).

Сичкити жители напълно не мога обадѣ до колко сжѣвъ тоя градъ, въ, както са научихъ, само Българи имало 150—170 фамилии, отъ които твърдѣ малко са остали члѣсти Българи; защото повечето сж удавени въ Росиѣма и пр. Отъ нѣколко училища дѣто има тукъ за момчета и момичета, нѣма ни у едно да са прѣдава нѣщо по български. Сега са отвари и една семинарія (богословско училище), въ което щѣли да са прѣматъ ученици и на общо издѣненіе отъ правителството.

Не може да са не нажали всѣхъ чувствителенъ, като са пригледѣтъ, както въ Измаилъ, тѣй и въ колоніити, нашии Българи тѣвѣтъ още въ дълбоко невѣжество, безъ разлика и отъ най простѣтъ селанинъ въ турско, дѣто не събръваме ако кажемъ, чи хората сж посѣбдени отъ всяка стѣрна.

БОЛГРАДЪ, 22 Іуниѣ. — Тая главна колонія, населена отъ врѣмѣ съ чистѣ Българи отъ разни мѣста, дошли са тадѣва подирѣ откопѣшитѣ размирици, когато са прѣминували рускитѣ войски въ турско и са ги надолѣкли, като нѣкой силенъ перой, по тѣзи страни. Само въ Болградъ има около 1200 фамилии сѣчисти Българи; тѣ нѣматъ никакво измѣняваніе нито по языка си, нито по нѣравитѣ и обичаитѣ каквито сж били отъ старо врѣмѣ (по нѣйдъ си, както отъ плѣнството и друго, присвоили са отъ Руситѣ, нѣ ще речемъ, че то не вреди —). При сичко това на рѣдко са намѣрватъ окопѣтени хора и що годѣ учени; а отдѣ са останали тѣквисъ т. е. дали Россія имъ е прѣчила на това, или сами тѣ не са залягали, не можахъ да разбера причината.

Какъ и да е обаче, сега отъ какъ са е открито тука централното училище, натѣкмено отъ 1858 въ врѣмето на покойниѣ князь Николаи Конаки Вогориди, приврѣмѣнниѣ каймакамъ тогава на Молдова и сѣтъвъ под-

твърдено от княза на Съединените Княжества Александра Иоанна I има надежда, че той недостакът ще са поправи за напредъ и българските колонии въ Басарабия да земнатъ друга посока въ просвѣщеніето.

Нъ, какъ да кажемъ? за сла честь тукъ, както и всждъ между нашите съотечественници, вълзали са отъ лани на самъ нѣкакви раздори и несъгласія, губителни и много опасни за общото добро на колоніите. Въ Българското централно училище има десетима учители Българи, които сж добри момци и способни въ работата си; нъ отъдъ са е вмжнала злобна вражда между учителни, Директора и членове на училищиятъ комитетъ не знаж. Сичко е, струвами ся, че всеки иска да бже главатаръ, та ако ще би и лукова глава, както казва една обща пословица. Ние Българитъ отъдъ не харосваме въ нищо?

Съ такъвъ уредъ мако бше останало и на конецъ ся държеше, да са развали направеното съ толкось трудове и старанія, що са полагали доброжелателнитъ хора за обща полза на колониститъ, и на много други младежи, които нахождатъ най близко приближнше за образованіето си. Нъ пакъ благодареніе на нѣкои разбрани лица, кои, съ постоянното си залаганіе, и съ българската своя дѣятелностъ, нма да оставатъ за да угасне туй свѣтило; не само за колониститъ, нъ и за много други техни еднородци! Стига да познаятъ сичкитъ еднакво, че самото сръдство да имъ тръгне сичко напредъ е ученіето, съ което тѣ можтъ да си увардятъ правдинитъ, дадени отъ врѣмя и потвърдени формално отъ всждъ.

Тукъ си иматъ доходитъ, отъто може да са поддържа централното училище и да имъ артнева, та да могатъ да струватъ и други добрини за народа. После и всяка колония си има своитъ доходъ отъ селскитъ кражми *), отъто са плаща на учителитъ и пр. безъ да са нуждатъ отъ чията помощи.

Българското централно училище си има и печатницата, която може да печата всякакви книги за въ полза на сичкитъ народъ българскій. Нъ за това училищиятъ комитетъ, трѣбва да земе прѣдъ очи си народнитъ интересъ, и да са уредъ тая книгопечатница по другояче, а не както е вържала до сега.

За сега е доста толкось и, ако ми прилежне, съ второ щж ви напиша именно за сичкитъ колонии, какви уредби иматъ и пр. Особено какъвъ край ще земнжтъ училищнитъ работи що са сега расправитъ.

ТЕТЕВЕНЪ, 18 Маи. — Новинитъ отъ наше село тжжъ недѣля сж тѣ: на 8 и 9 Маи имаме испитъ на ученицитъ отъ юношеското училище. Въ вторникъ на 11-й Маи ся празнува свѣщената памятъ на нашити първоучители и равноапостоли Кирилла и Методія съ съ всичката пристойна почетъ и слава, гдѣто присѣтствуваха и отъ околнитъ села по нѣколко човѣци, въ които сега за пръвъ пжжъ наченва да са развива народнитъ духъ и захващатъ да са стрематъ къмъ научата. Слѣдъ това на 16-й въ недѣлата имаме испитъ пакъ на дѣвоичитъ, които сж отговорихъ въ всичкитъ періодически науки, и на разни ржкодѣлѣ които са прѣдаватъ днесъ отъ учителката ни.

Испитаніето на момчетата стана спорѣдъ

*) Селскитъ кражми са даватъ съ наемъ (кирпѣ) отъ 2000—2500 и до 3000 карбони на годишната. Количество, кое мажно може повърва нѣкой; нъ ето че Кол. Вълканешъ има кражмата си дадена за 9000 карбонна съ наемъ за 3 год.

слѣдующиятъ начинъ: на 8-й сего, като ся събра народътъ, казаха ся двѣ слова, едно отъ уч. Пав. Константиновъ и друго отъ едного ученика, на които цѣлѣ бѣ най много поощреніето на родителитъ въ да пристоятъ ревностно врѣхъ доброто изучаваніе на дѣцата си и редовното имъ слѣдваніе въ училището.

Слѣдъ това испѣ са многолетствието на царя и после са науча испѣта. Въ сѣбота (св. Ивана Богословъ) ся испѣтаха ученицитъ отъ особното прѣданіе въ 2 класъ на слѣдующитъ науки: Българска Грамматика, Гражданско Землеосисаніе, Катихисисъ, Церковна Исторія, Българска Исторія, Четене изъ 4-тъ Евангелисти, Всеобщи знания, Числителница, Първи Познанія, Повѣствуваніе за службата Божія, и начало отъ турскитъ языкъ.

На другитъ день въ неделъ ся испѣтаха ученицитъ отъ взаимното училище на разни нравствени исторійки и примѣрчета и на чистописаніе.

Отговоритъ на ученицитъ врѣхъ всички въпроси, що имъ ся прѣдаваха бидоха удовлетворителни за всички прѣдстојати. Отъ което родолюбивитъ училищни попечители задоволені отъ добритъ успѣхи на младитъ, благоволихъ да ги наградижъ съ разни учебни книжки и други училищни прѣдмети за тѣхно поощреніе и стремленіе къмъ науката.

Ние отъ наша страна ся считаме длжжи за да похвалимъ усердіето, което Г-да учителъ полагатъ днесъ за да покажатъ блистателно свойтъ плодъ врѣхъ млдичкитъ ни младежи, и да уголѣмяватъ успѣхитъ на ученицитъ. Здравѣйте!

ХАСКЮОВО, 2 Юни. — Въ 45-й брой на Турція въ кореспонденцията отъ Хасково видѣхми, че гръкоманското училище останало съ петь ученика; нанстиятъ бше, но ето сега то е съ 50 уч. защо стана тѣй? не отъ друго, Господине, не, но само отъ недостойнството на нашитѣ даскалокешиши и нѣ. Той отъ като стана вече отъ главнъ главенъ учителъ, подирѣтналъ си на невиннитъ и сиромашки дѣцѣта, да ги провонса отъ веднѣжъ та кого въ фалага, кого съ камшикъ, кого съ толга, чука ги хлопа ги да ги изучи съ бой, защото съ учение не са надѣжъ, да свърши работа, но дѣцата това ако и дѣца неволници не сж, за туй избѣгаха едно по едно и прѣминаха въ гръкоманското училище. Звѣрското сръце на този безчадѣвъ учителъ са едо тамо ожесточило, щото да не нуца дѣцата нити по себе си да идатъ, отъ което често са случаватъ сѣдни не за зване. И това сичко прави той въ угодиность на чорбаджити, които искатъ строгость уж не то е успѣхъ.

Въ Хасково чорбаджитъ са на двѣ парти, (освѣнъ нѣколко гръкомани), еднаа искаше, (и иска), главенъ и ученъ учитель, а другата не рачи, съ причина уж чи нмамо пари, но не е тѣй. Речениитъ ви калугеръ учитель като намѣри едно таково мѣлаво врѣме, вмжнѣся вътрѣ, съ убѣжденіе на една тарафъ, че щялъ да наредѣ училището; и чорбаджитъ понеже сж прости върватъ го. Но отъ това несправляе само това зло че българското училище испадна и гръкоманското са осили. Но безумната тая постѣпка да на хаскойскитъ чорбаджи взима гибелни слѣдствія и за околнитъ страни.

Понеже, тѣ като граждани и поблагоразумни, като направиха тѣй да прѣдпочитатъ по неспособнитъ и по евтеинитъ учители, тѣхнитъ примѣръ послѣдуваха и нѣколко отъ околнитъ села и извадиха по достойнитъ учители и хванаха по евтеини.

Питате ли на за община? нма я никакъ.

ва. — Но камо ги баремъ оня родолюбивни младежи, дѣто са похваляваха въ 42 брой на Турція? ако имаме такива родолюбци, въ наше Хасково, чѣталището не щеше да са затвори, и да дойди на сегашното състояние училището ни. Ахъ, колко е жално и скръбно да гледа сега човѣкъ състояніето на училищата въ Хасково.

— Пишатъ ни отъ Татаръ Назарджикъ: Тука ся научихъ отъ търговци които дойдоха съ вѣжъ отъ Врана, че технитъ епископъ (абѣос Перистерасъ) Пансіа, Като станалъ руснеиски митрополитъ за да имъ стори едно благодѣаніе, на тръгнуваніето за новата си епархія, убѣдилъ Врачанитъ да направатъ една обща жалба до фенерската патриршія, да имъ ржкоположи единъ епископъ независимъ отъ Скопската митрополія, и тѣй незабавно направилъ жалбата и ъж испратилъ въ Цариградъ до патрирхътъ. Ето какви добрини правятъ гръцкитъ владци на Българитъ! Ето несмисленность българска! тѣшко и горко на такива Българи, които убиватъ и себе си, и цѣлий народъ.

НАЙ ЕФТЕНА КНИГА

Съ държаніе:

1 Изобщо за наука, занаятъ и търговія; 2 Ради зачало на живота; 3 Кожарство или Табакжжъ; 4 Свѣцарство или мумджулжжъ; 5 Сапунарство; 6 Чисовникарство или Сахатчалжжъ; 7 Търговія: начало на търговіята, естество на търговіята, вътрѣшна и външна търговія, вліаніе на търговіята върху просвѣщеніето, печалба, исторія на търговіята, ветхо врѣмя, сръдній вѣкъ, нынѣшне врѣмя; 8 Восжжъ всякакъвъ видъ; 9 Цариградъ отъ къмъ търговска чистъ; 10 Земледѣліе: начални познанія; 11 Овцѣти отъ къмъ ржкодѣлна чистъ; 12 Исторія и направа на коприннитъ платове въ Лонъ у Франція; 13 Работа съ наука или употребеніе на ученіето въ занаятити; 14 За свѣтлината; 15 Направа на вълнени платове; 16 Направа на сука; 17 Направа на грѣбеніе отъ рога; 18 Слобода на търговіята; 19 Какъе всякакъвъ видъ.

Тая книга състои отъ петнадесѣтъ печатни листовѣ, най голѣма осмица, има и три харти съ тридесѣтъ и седемъ занаятски фигури. Цѣната и е само десѣтъ гроша. Ти са намира за проданъ у Книжарницата на Г.г. Хр. Дановъ и Съдружѣ въ Пловдивъ. Издательтъ и храни надѣжджъ, че мнозина учители щжтъ я въведжтъ въ училищата поне за прочитаніе споредъ нейната потребностъ на ученицитъ и споредъ евтената ѣ цѣна.

ПОЛИТИЧЕСКИ ИЗГЛѢДЪ.

Франція. Законодателното тѣло са занимало тѣ дни съ съ извънреднитъ бюджетъ за 1866. Въ тоя случай Г-нъ Намжсъ отпразилъ на правителството нѣколко въпроси относително за положеніето на кошнинитъ къмъ Франція; той искалъ да научи кои сж биле слѣдствіята на експедицията, дали Франція ще да има едно какво да е притѣжаніе. Г-нъ Рухе отговорилъ чи прѣговоритъ които са направиха съ съ кошнинитъ слѣдъ първитъ трактатъ, който даде на Франція три провинции, като не дадоха никакви слѣдствія, първитъ трактатъ слѣдува да има сичката си стойность.

Другитъ въпроси които са разискували не представяватъ единъ общевроденъ интересъ и за това нѣ ги оставами.

Отъ нѣколко врѣме императорътъ прѣ-

вялъ разни расходи въ столицата заедно съ императрицата. Отъ съвѣдъ той са приѣмалъ съсъ едно живо въскъсненіе.

Нѣкои вѣстници извѣстятъ скорошното тръгнване на князъ Наполеона въ Швеція. Въ това царство той ималъ доста мюлковъ и цѣльта на патуваніето му не можъ да са отдаде за политическа.

Инглитера. Контъ Гранвилъ извѣстилъ въ камарата на лордовити, чи лордъ Канцеларъ билъ молилъ лордъ Палмерстона да прѣдстави оставката му на царицата и чи лордъ Палмерстонъ билъ направилъ това.

Азъ можъ да кажъ, рекълъ лордъ Гранвилъ чи прѣзъ тѣя послѣднитѣ мѣсеци лордъ Вестбури накаралъ лордътъ на хазната да приѣми оставката му, като забѣлжилъ чи, безъ да приѣми въ никакъвъ видъ правдата на обвиненіята отправени срѣщу него, той са мислилъ като човѣкъ който можъ да поврѣди правителството.

Лордъ Палмерстонъ молилъ обаче лордъ Канцелара да земе назадъ оставката си, по причини чи не е праведно да устъпнъ службата си безъ едно по пълно парламенстко испитване.

Макаръ рѣшеніето зето отъ камарата на общинити да потвърждава рапортътъ на комисіята отъ камарата на лордовити който доказалъ чи не остава веки никакво обвиненіе върху лордъ Канцеларина, нъ лордъ Палмерстонъ, по хладнокровіе за рѣшеніето на общинити, приѣлъ оставката на лордъ Канцелара.

Руссія. Тука са говори много за една битва която станала помежду рускити войски управлени отъ генералъ Чернаева и многочетни чети управлени отъ Хавътъ Коканъ Алимкулъ. Какъ станала тая битва? азъ ще ви я разкажъ по късо:

Вій знайте чи главното правителство бѣше на Чекманъ когато са научи за движеніето на бухарскіятъ емиръ срѣщу Кокана и привземаніето отъ Бухарити на градътъ Коджанъ който са намира близо при рускити граници.

Като познавалъ прѣдприемателнитъ духъ на емиринътъ и лошаити чувства на Алимкура генералъ Чернаевъ оставилъ Чекманъ и отишелъ съсъ една малка ордія войска въ Сиръ-Дарія.

Цѣльта на отиваніето на генералъ Чернаева въ Сиръ Дарія била да глѣда движеніето на воющити които трѣбуваше да са срѣшнатъ на другата страна. Като видѣли руската ордія Коканцити мислѣли чи била съгласна съ Бухарцити.

Алимкулъ отишелъ прочее съсъ една доста многочетна войска срѣщу Бухарцити. Нъ подиръ малко врѣме той са научилъ за навиваніето на Коканцити отъ Русити до Ташканъ и като забравилъ въ същето врѣме Бухарцити, той мислялъ чи ще можъ да нападѣе на генералъ Чернаева. Той го нападналъ. Нъ на мѣсто да направи нѣщо, той са утрѣпалъ въ тая битва. Коканската войска са отчаяла; ти са испѣдила отъ рускити войски, и емирътъ отъ Бухара са видѣлъ ненадѣйно притѣжателъ на една голяма провинція.

Австрія. Тука не са хортува за ни-

що друго освѣтъ за министерски промененіа. И дѣйствително една депеша ни извѣстятъ тая недѣля чи архидукъ Ренія си далъ оставката отъ прѣдседателството на съвѣтътъ на министрити. Тоя примѣръ го подражали още и много други министри.

Нѣкои си вѣстници отдакатъ тѣя министерски промененія на фананциалнитѣ раздори които станала прѣди нѣколко врѣме.

Нъ споредъ други, финансиити не са играли никаква роля въ тѣя министерски промененія. Тѣ имали политическа цѣль и тая политическа цѣль са състояла да са направи едно примиреніе помежду Австрія и Унгарія.

Испанія. Съзаклятіето което са откри въ Веланція има за слѣдствие паданіето на министерството Наваресъ. Одонель са турилъ на чело на министерството. Той увелъ други начала. Той велъ за примѣръ епохата отъ 1837.

И тука припознаваніето на италијанското царство отъ Испанія са дѣйствува. Нѣкои си мислятъ чи скоро Испанія не ще са колебай да подражай примѣрътъ на европейскити държави.

Турція. Ле Мониторъ дю Соаръ, въ седмичнитъ си изглѣдъ, като хортува за външната политика, потвърждава чи Високата Порта слѣдува съсъ голѣмъ куражъ административното си прѣобразование. Това прѣобразование подбудило въ Сирія една мажнотія които чуждити консули забѣлжили на правителствата си. Едно отъ слѣдствіята на новата организация било да са примѣсти сѣдашцето на провинциалното правителство въ Дамаскъ, и да са подчини Бейрутъ на Дамаскъ.

Тая мѣрка щала да поврѣди интересити на жителити които отъ незапамтити години съ са настанили въ тоя градъ. И за това Ле Мониторъ дю Соаръ изражава надѣждити си чи Високата Порта ще даде задоволствіе на представленіята на чуждити сили.

Египетъ. Тука сичкити хора съ са исполанили отъ холерата която царува съ нѣколко врѣме. На денъ сто, дѣвѣти души умиратъ; много Европейци избѣгаха, защото нѣма кой да земе мѣрки за да направи да изчезни тая злѣна.

Правителството нѣма съвѣти които да са занимаватъ съсъ икшената. И подкралътъ който трѣбуваше да земе инициативътъ за да забрани тая болестъ остави Александрия и отиди въ Цариградъ.

Истина сега тая заразителна болѣстъ фана да умалѣва. Нъ умрѣлити са въскъснати на едно доста голѣмо чело за да не слѣдуватъ още да умиратъ. Защото въ противенъ случай тая земе скоро ще заприлича на фараоновото врѣме.

СЪБАКВИ НѢЩА И НОВИНИ.

— По Шенхслямска заповѣдъ, Османъ ефенди, досегашенъ нанбъ въ Прилѣвъ, са наименована нанбъ въ Чернаевъ.

— Научавами са чи Н. Ц. В. Султанътъ който са бѣше разболѣлъ малко прѣдъ нѣколко дни уздравѣлъ съвършено.

— Помежду министрити и високити чиновници които ходиха да здравѣятъ Н. Ц. В.

Султанътъ за уздравѣваніето му сѣ намирали Т. В. Мехмедъ Али паша, Кабржалъ Мехмедъ паша, Мехмедъ Ружди паша и Риза паша напръшенъ сераскиеръ.

— Н. П. Османъ паша, прѣдседателъ на Дари-Шура, са помина тая недѣля въ градътъ ни.

— Миналіятъ четвъртакъ министрити и високити чиновници имаха честь да са приѣматъ отъ Н. Ц. В. Султанътъ въ Долма-Бахче.

— Споредъ една телеграма хората които то умрѣли въ Египетъ са въскъснати не слѣдующето число:

Въ Каиръ умрѣли 365; Тантахъ 16; Мамсурахъ 53; Далмота 169; Рашидъ 78; Гизрехъ 3; Сандъ 6; Хозанъ 44; Александрия 142. Сичко 876.

— Въ Цариградъ холерата фана да са развива. Спорѣдъ тукашнитѣ вѣстници хората които умрѣли тая недѣля отъ холера са въскъснати на 30—40 души.

Нъ това развиваніе на холерата не ни са вижда чудно. Защото при сичкити увѣренія които ни дава Журналъ де Константиноплъ, санитарскіятъ съвѣтъ не са занимава твърдъ съ мѣрките които трѣбува да са зематъ за да са отстранѣна това зло. Само думи не трѣбуватъ; трѣбуватъ и работи.

Ний виждамъ тука въ Галата съважни мржостіи. На и пактицата които трѣбува да са чисти по добръ отъ сѣко друго мѣсто, сѣ пѣгни съсъ нечистотіи и непаметени отъ мѣсѣци. Какъ не ще да додѣ слѣдователно холерата?

Санитарскіятъ съвѣтъ са фали ни зема икшенчески мѣрки, но ний не можемъ да познаемъ въ какво са състоятъ итговити икшенчески мѣрки.

— Н. Прѣподобіе Г-нъ Рафанъ, каймана на уніатската бѣларска патриаршія, който са намираше отъ нѣколко врѣме въ Едрене, пристигна тая недѣля въ градътъ ни.

Цѣльта на дохожданіето на Н. Прѣподобіе била да приѣме отъ рѣцѣти на Н. П. Г. Брюнони единъ кръстъ и единъ ирѣстенъ провондени отъ Свѣтіятъ Отецъ за добрити заслуги които е направилъ на Съединеніето.

— Казуатъ чи отъ четерътъ флоти които царското правителство бѣше порѣжало въ Инглитера да са направятъ една, са искарала и щала да додѣ сега скоро въ градътъ ни. Тая флота са казувала Султанъ Османъ.

СЪДРУЖЕСТВО ЗА ПАМУЧНА ФАБРИКА

ВЪ ПЛОВДИВЪ.

Сермія 5000 турски лири раздѣлени на петъ хиладни акціи, всякоя по една лира.

Тая фабрика ще има 1150 въртена за равна и прѣсукана прѣжда отъ Н. 0 $\frac{1}{10}$ и 24 стана; ще искарва на денъ 150 оки памучна прѣжда и ще вѣтъкана американско платно 25 тона, всякой по 59 лакти, широко аршинъ и половина.

Отъ петъ-тѣхъ хиладни лири 2500 сѣ о прѣдѣлени за машинити, 500 лири за кирія отъ Инглитера прѣзъ Текирдаа до Пловдивъ за 50 хиладни оки товаръ, 1000 лири за зданіето въ Пловдивъ и 1000 лири оставатъ за бѣдна сермія на това съдружество да купува суровъ памукъ.

Акціити си продаватъ у Пловдивъ въ Караулъ ханъ въ писанлицето на „Съдружество за памучна фабрика въ Пловдивъ“ Н. 0 31.

За другити интереси на Съдружеството, човѣкъ си научава подрѣбно отъ истото писанлице.

16 Іуни, 1865.

Пловдивъ.

Директоръ

И. Богоровъ.

Отговорникъ Никола Геновичъ.